

**TENDINȚE MODERNE
ÎN PRELUCRAREA INFORMAȚIEI
(Studiu de caz)**

Alexandra COJUHARI, masterandă

CZU: 025.3/4:004

sanda.cojuhari@gmail.com

The theme of the study was shaped by the interest to present the current trends in approaching the development of library processes such as cataloging and classification in the conditions of transformation of the information space. The processing of documents at another level introduces a new point of reference in establishing the objectives of libraries in the Republic of Moldova, expressed by focusing on the development of collective catalogs.

Doar o simplă adunătură de cărți/documente nu garantează difuzarea informației ale cărei purtătoare acestea sunt. Apariția bibliotecii a permis concentrarea într-un loc a informației discrete, fixată pe o varietate imensă de documente diacronice, create în diferite puncte ale spațiului și în timpuri diferiți de către diverși autori. Aceasta a sporit mult posibilitățile potențiale ale umanității în ceea ce privește transmiterea informațiilor nu doar către contemporani, ci și către urmași. Premisa principală a apariției instituției bibliotecare este tocmai această necesitate de transmitere a informației.

De la apariția primelor biblioteci, aceste instituții au fost considerate cele mai importante centre de înțelegere, iar transformarea a evoluat semnificativ. Progresul tehnologiilor informaționale a determinat dezvoltarea substanțială a instituțiilor tradiționale, precum biblioteca, pentru stocarea memoriei umanității. De rând cu acest progres, activitatea bibliotecilor se axează pe alte principii, cum ar fi: extinderea proiectelor internaționale, crearea bazelor de date și a bibliotecilor electronice, digitizarea colecțiilor etc.

Trecerea de la biblioteca tradițională la biblioteca modernă, cea informatizată, este o necesitate pe care bibliotecile au demonstrat-o, adoptând un alt mod de a funcționa. Tehnologiile informaționale au menirea să contribuie la o mai bună organizare și prelucrare a colecției unei biblioteci.

Totodată, revoluția tehnologică a condiționat și schimbarea radicală a domeniilor tradiționale de prelucrare a documentelor. S-au modificat metodologiile de lucru, s-a mărit viteza de execuție a operațiilor, informațiile sunt concentrate în baze de date, au apărut noi oportunități de căutare și regăsire a informațiilor. Organizarea și conținutul proceselor de catalogare și clasificare au atins un nou nivel de reglementare. Prelucrarea documentelor introduce un nou punct de referință în stabilirea obiectivelor bibliotecilor, exprimat prin concentrarea atenției asupra dezvoltării cataloagelor colective.

Așadar, catalogarea și indexarea documentelor în bibliotecile din Rep. Moldova a trecut dincolo de granițele unei singure instituții. Implementarea tehnologiilor corporative de lucru în procesul de organizare a resurselor informaționale, dezvoltarea și utilizarea în comun a serviciilor și produselor informaționale moderne este o practică care a permis domeniului biblioteconomic din Republica Moldova să evolueze, creând un impact pozitiv asupra comunității bibliotecare. Partajarea proceselor informatizate de bibliotecă are loc în rețeaua națională (SIBIMOL – crearea Catalogului Național Colectiv Partajat, în acces din 2009, <http://cc.sibimol.bnrm.md/opac>) și într-o serie de instituții din mediul academic (LibUnivCatalog – crearea Catalogului Consorțiului bibliotecilor universitare, în acces din 2015, <http://primo.libuniv.md/>).

Constituirea și dezvoltarea Catalogului partajat LibUnivCatalog a fost posibilă datorită implementării cu succes a Proiectului MISISQ (Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor). Proiectul a fost conceput ca o strategie de modernizare a bibliotecilor universitare din Rep. Moldova în vederea amplificării rolului acestora în asigurarea studiilor de calitate și a fost implementat în perioada 2013-2016. „Proiectul MISISQ a deschis o nouă pagină, atât în progresul bibliotecilor universitare, cât și în dezvoltarea parteneriatului, potențialul bibliotecilor universitare, tendința lor de a se transforma în ritmul vremii și de a rămâne cât mai utile în spațiul academic și nu numai” [10, p. 11].

Parteneriatul la nivel național este realizat între următoarele instituții: Biblioteca Științifică Medicală a Instituției Publice

Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care a deținut și funcția de coordonator al proiectului la nivel național; Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova; Biblioteca Universității Tehnice a Moldovei; Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova; Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova; Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți; Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Astfel, bibliotecile universitare și-au consolidat eforturile în vederea realizării scopului principal propus – crearea spațiului informațional academic unic, cu șanse egale de acces la informație a întregii comunități academice.

Primul dintre cele trei obiective formulate s-a referit la crearea infrastructurii informaționale a bibliotecilor universitare din Rep. Moldova și implementarea unui software specializat de bibliotecă în vederea creării catalogului partajat cu acces local și la distanță. Cu referire la aceasta, se numără implementarea *Sistemului Integrat de Bibliotecă ALEPH* și constituirea catalogului partajat al bibliotecilor universitare *LibUnivCatalog*, având la bază platforma PRIMO – o platformă interactivă care oferă acces la o gamă largă de resurse informaționale tuturor categoriilor de utilizatori.

Așadar, odată cu aplicarea softului Aleph, au apărut noi oportunități de implementare a tehnologiilor de bibliotecă, în special a tehnologiilor corporative.

Implementarea tehnologiilor corporative de lucru în procesul de organizare a resurselor informaționale a însemnat „efort partajat în beneficiul tuturor” [18, p. 30]. Catalogarea partajată a adus bibliotecile universitare la un nou nivel de interacțiune, bazată pe cooperare, coordonare, mai multă comunicare și deschidere. Ori, această cale de dezvoltare a oferit bibliotecilor universitare noi perspective și direcții.

În continuare, cu scopul uniformizării activității de prelucrare a documentelor și realizării controlului bibliografic, au fost create condiții esențiale pentru bibliotecile implicate: aplicarea corectă a formatului de înregistrare a datelor – MARC 21; respectarea cu strictețe a regulilor și standardelor de catalogare (ISBD, FRBR) și altor standarde conexe

(standarde de abrevieri, coduri de limbi și țări etc.); controlul de autoritate pentru asigurarea coerenței și uniformității punctelor de acces în baza de date bibliografică etc. Însușirea tehnologiilor catalogării corporative a avut loc treptat, fiind indispensabile perfecționarea continuă și descoperirea unor noi forme și metode de lucru [18, p.30].

Beneficiile partajării procesului de prelucrare sunt evidente, printre care enumerăm principalele: uniformizarea activității de catalogare; îmbunătățirea calității înregistrărilor bibliografice; eficientizarea proceselor tehnologice de catalogare (distribuirea eforturilor de catalogare, micșorarea timpului de procesare a noilor intrări, reducerea costurilor de resurse umane, financiare și materiale); optimizarea servirii informaționale a utilizatorilor (reducerea timpului pentru regăsirea informațiilor în biblioteci, facilitarea procesului de împrumut), extinderea accesului la informație etc. [18, p. 31].

Concluzii. Progresele în dezvoltarea societății moderne se bazează, în primul rând, pe progresele în tehnologia informației, din care bibliotecile fac parte integrantă. Implementarea tehnologiilor corporative de bibliotecă, dezvoltarea și utilizarea în comun a serviciilor și produselor informaționale moderne realizate, produc doar efecte pozitive asupra bibliotecilor universitare, totodată, sporesc performanțele bibliotecarilor, apar noi perspective de cercetare în această direcție. Implementarea noilor tehnologii în prelucrarea informației are un impact pozitiv asupra mediului academic, fapt demonstrat și de studiile realizate în mediul utilizatorilor privind facilitățile oferite de catalogul partajat.

Referințe:

1. Conferința internațională „MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate”: materialele conferinței, 27-28 sept., 2018, Chișinău. Bălți, 2018. 260 p. ISBN 978-9975-50-226-9.
2. GANGAN, Irina. Primii pași de catalogare corporativă în cadrul Consorțiului bibliotecilor universitare din Moldova. În: *Magazin Bibliologic*, 2016, nr. 1-4, pp. 27-31.
3. GOIAN, Natalia. *Organizarea informației: Analiza documentară (f)*. Chișinău: CEP USM, 2005. 150 p. ISBN 978-9975-70-615-5.

*Recomandat
Natalia GOIAN, dr., conf. univ.*